

Haarlem

Retouradres: Postbus 511 2003 PB Haarlem

Actiepartij fractie
t.a.v. de heer S. Vrugt

Datum 28 september 2010
Ons kenmerk 2010/314636
Contactpersoon drs. G.E. Sterken
Doorkiesnummer 023 - 5113837
E-mail adres gesterken@haarlem.nl
Onderwerp Beantwoording vragen ex art. 38 RvO inzake zorgen omtrent de veiligheidsregio Kennemerland

Geachte heer Vrugt,

Op 24 augustus 2010 heeft u vragen gesteld ex artikel 38 RvO inzake zorgen omtrent de veiligheidsregio Kennemerland. Met deze brief geven wij antwoord op uw vragen. Hieronder is uw vraag steeds cursief weergegeven waarna het antwoord van het college volgt.

- 1. Samen met de andere deelnemende gemeenten heeft u aangekondigd een extra directeur aan te stellen, naast de twee huidige, om orde op zaken te stellen. Juist het aanstellen van een dergelijke (hooggeschaalde) extra functionaris, is kostbaar. Wat is de reden dat u verwacht hiermee desondanks op termijn de organisatie financieel gezonder te kunnen maken?*

Naar aanleiding van de tekorten die in bestuursrapportage 2-2009 en de daaropvolgende bestuurlijke rapportages zijn gepresenteerd, is duidelijk naar voren gekomen, dat de VRK qua bedrijfsvoering niet in control is. Het gaat dan niet alleen om de financial control maar om de bedrijfsvoering in de brede zin van het woord. Dit beeld is door de onderzoeken, die in de periode eind 2009 tot en met heden zijn opgeleverd en de gesprekken die de afgelopen maanden met verschillende betrokkenen zijn gevoerd, bevestigd. Daarbij is steeds naar voren gekomen dat versterking aan de top van groot belang is om de noodzakelijke maatregelen voor het verbeteren van de bedrijfsvoering ook daadwerkelijk succesvol in te kunnen voeren. Dat neemt overigens niet weg dat er ook op andere plaatsen in de organisatie versterking nodig zal kunnen zijn. Dat laatste moet blijken uit de diverse analyses die in september in het bestuur van de VRK aan de orde komen.

- 2. De operatie 'bedrijfsvoering op orde' loopt al geruime tijd. Desondanks komen herhaaldelijk nieuwe' lijken uit de kast'. In het kader van deze operatie heeft eerder ook de accountant de bedrijfsvoering van de VRK al eens doorgelicht Actiepartij heeft bij bespreking van diens bevindingen al eens opgemerkt, dat*

Gaarne bij beantwoording ons kenmerk vermelden

Bezoekadres: Brinkmann Passage, Grote markt 7-9, 2^e etage, Haarlem
Telefoon: 023 - 5113822 – Fax: 023 - 51135174

hierbij uitsluitend (b)lijkt te zijn gesproken met medewerkers uit de hogere (management)lagen van de organisatie en dat dit o.i. een onvolledig beeld geeft. In die zin, dat het juist ook zoveel extra inzicht en oplossingsrichtingen kan opleveren, indien nu juist (ook) de mensen 'van de werkvloer' bij een dergelijk onderzoek worden betrokken, Juist medewerkers uit de uitrukdiensten en de operationele teams, kunnen vanuit de praktijk nuttige suggesties aandragen over welke maatregelen getroffen zouden kunnen worden (en ook welke beslist niet!) om weer tot een financieel gezonde en verantwoorde organisatie te komen. Bent u bereid in het vervolg juist ook deze uitvoerende medewerkers te betrekken en te horen bij het verbetertraject en de te maken keuzes?

Het is primair een taak van de directie van de VRK om te zorgen voor draagvlak en betrokkenheid bij het verbetertraject. Bij monde van de Haarlemse vertegenwoordiging in het bestuur van de VRK zullen wij hier aandacht voor vragen.

3. *Bent u het met ons eens, dat juist de schaalgrootte van de veiligheidsregio een belangrijke oorzaak is van de huidige problemen? Landelijk wordt al langer gepleit voor het terugbrengen van het aantal regio's van 22 naar 11, Het ministerie ziet daarbij onder andere winst door parallel hieraan het aantal meldkamers navenant terug te dringen. Toenmalig minister Ter Horst sprak zelfs eens over maximaal 3 meldkamers voor het hele land. Juist sinds de eerdere wijziging, waarbij Kennemerland de verantwoording over Schiphol overnam van Amsterdam, lijken de financiële problemen te zijn ontstaan. Terwijl een samengaan met regio's als Amsterdam en Zaanstreek-Waterland juist een aanzienlijke besparing/ meer efficiëntie zou kunnen opleveren, doordat niet iedere regio afzonderlijk 'alles in huis' dient te hebben (qua meldkamers, gespecialiseerde/ hooggeschoolde rampenteams, wagenpark, materieel, personeel, opleiding, onderhoud, gebouwen, specialisaties, etc.)*

Wij delen uw opvatting niet. De problemen lijken grotendeels te zijn veroorzaakt door de wijze en snelheid waarop 10 lokale brandweerkorpsen tot één regionale organisatie zijn samengevoegd.

4. *Zo ja, bent u dan ook met ons van mening dat, vooruitlopend op de ontwikkeling waarbij regio's zullen worden samengevoegd, ook nu al versneld dient te worden ingezet op verregaande samenwerking van de VRK met omliggende regio's om zo kosten te kunnen besparen?*

Naar onze mening moet eerst ingezet worden op het orde brengen van de basis ("bedrijfsvoering op orde"). Pas als er een stabiele organisatie staat, kan (onder meer) naar besparingen gekeken worden.

5. *Mede n.a.v. de cie Mans, worden landelijk tal van voorstellen, experimenten en proefballonnen gelanceerd, om kosten terug te dringen. Hierbij gaat het niet zelden om omstreden maatregelen, die juist beogen de bezetting van diverse*

operationele -en uitrukdiensten en bijbehorend materieel terug te brengen. Actiepartij wil de klemmende oproep doen in onze regio niet dergelijke ingrijpende maatregelen te treffen, voor duidelijk is, waarin de organisatie de 'financiële lekken' zitten. Deelt u deze opvatting en bent u bereid deze uitdrukkelijk uit te dragen binnen het bestuur van de VRK?

Zie ons antwoord onder vraag 4.

6. *In het verlengde van vraag 5: U heeft aangekondigd 'menukaarten' te presenteren over wat de diverse onderdelen binnen de VRK kosten. Bent u het met Actiepartij eens, dat het daarbij voor een grondige analyse en dus voor het bepalen van keuzes in te nemen maatregelen (bezuinigingen) noodzakelijk is, inzichtelijk te maken, welke kosten aan welke onderdelen worden toegerekend? Zo ja, wilt u ook de gemeenteraden in de regio hierover (veel meer dan nu het geval is) hierin inzicht verschaffen, zodat ook deze in staat zullen zijn heldere, gefundeerde afwegingen te maken?*

Inzicht in de kosten van de verschillende diensten en producten van de VRK is noodzakelijk om weloverwogen keuzes tussen het wel of niet afnemen van diensten en producten te kunnen maken. Dat zal in de "menukaarten" dan ook zichtbaar moeten zijn.

7. *Ook op dit moment, lijken er al diverse ingrepen te worden gedaan, die feitelijk een bezuiniging inhouden, maar waarbij grote vraagtekens zijn te zetten over de consequenties voor de veiligheid. Zo blijkt Schalkwijk momenteel niet te beschikken over een ladderwagen, omdat deze is 'uitgeleend' aan Hoofddorp. Dit, omdat de hoogwerker van Hoofddorp, na een ongeval waarbij deze was gekanteld, in reparatie is. Hetgeen vermoedelijk nog de rest van dit jaar het geval zal zijn. Juist Schalkwijk, met haar vele (portiek)flats, zou tot die tijd afhankelijk zijn van de Heemstedse hoogwerker. Complicerende factor is echter, dat Heemstede een vrijwillig korps kent. In praktijk betekent dit in bepaalde gevallen een langere opkomsttijd, daar deze overdag minder eenvoudig beschikbaar is dan 's avonds. Weliswaar kan dan ook nog worden teruggevallen op Velsen, maar dit is natuurlijk nog verder 'van huis'. In Amsterdam worden in voorkomende gevallen als nu in Hoofddorp, tijdelijk hoogwerkers of ander materieel gehuurd van bedrijven. Waarom wordt hier niet ook voor die oplossing gekozen, i.p.v. de ladderwagen uit Schalkwijk voor maanden in te zetten in Hoofddorp?*

Het inhuren van tijdelijke hoogwerkers (of ander materieel) brengt substantieel hoge kosten met zich. In de begroting van de VRK zit niet de ruimte om dergelijke kosten op te vangen. In Schalkwijk is geen sprake van een onveilige situatie, aan de wettelijke opkomsttijd wordt voldaan.

8. *De dichtstbijzijnde brandweerkazerne, gezien vanaf de rampplek, betreft het team op de kazerne in Haarlem Schalkwijk. Deze is echter, net als het team (autospuiterij) van de kazerne Zijlweg niet gealarmeerd. Deze zijn dan ook nooit ter plaatse geweest. Opmerkelijk genoeg waren het achtereenvolgens de vrijwillige korpsen van Lijnden en Ouderkerk a/d Amstel, die na 20 a 25*

minuten als eerste op de rampplek arriveerden. Hoe verklaart u dit?

Bij de Poldercrash was sprake van een VOS (Vliegtuig Ongeval Schiphol) melding, waarbij in eerste instantie niet duidelijk was dat deze crash in de nabijheid van Schiphol was en niet op het vliegveld zelf.

Bij een VOS melding wordt opgeschaald volgens een afgesproken scenario. In het onderhavige geval hield dit in dat het een grootschalige aanpak betrof waarbij een interregionale compagnie vereist was. Deze compagnie heeft een opkomsttijd van maximaal 1 uur en wordt samengesteld uit eenheden vanuit de regio Amsterdam Amstelland en Kennemerland. Eenheden uit Lijnden en Ouderkerk a/d Amstel maken deel uit van deze compagnie. De volgorde van opkomst van het materieel van de compagnie wordt bepaald door de kazerne volgorde tabel voor deze specifieke situatie. Niet elke kazerne wordt dan opgeroepen, omdat er altijd een vorm van paraatheid voor andere incidenten moet blijven. Uitgangspunt bij de kazerne volgorde tabel is dat de kazerne die op dat moment het dichtstbijzijnde is én onderdeel van een compagnie is als eerste gealarmeerd wordt. Echter, indien deze kazerne op dat moment niet paraat is, wordt de kazerne gealarmeerd die op dat moment het meest nabij én paraat is.

9. *Vanuit het brandweerkorps Amsterdam is ons bekend, dat het hen maar liefst 18 minuten kostte, alvorens contact te krijgen met de meldkamer in Haarlem, om te informeren of assistentie vanuit hun regio gewenst was. Op CNN waren inmiddels lang en breed livebeelden te zien van het verongelukte toestel. Actiepartij meent hiervoor een verklaring te kunnen vinden in de bezetting van de Haarlemse meldkamer; waar voorheen, toen Schiphol nog onder de veiligheidsregio Amsterdam viel, de meldkamer aldaar -zoals ook nu nog -voor wat betreft de brandweer continue werd bezet door 6 mensen (2 actief + 4 direct beschikbaar want fysiek aanwezig in hetzelfde gebouw), zijn hiervoor in de MICK in Haarlem slechts 2 mensen aanwezig. Aan hen is het de taak om zowel de binnenkomende meldingen te beantwoorden en te registreren, als om de hulpverleners naar de juiste uitgangstelling te mobiliseren. Nu is er weinig fantasie voor nodig om te realiseren wat een hausse aan telefoontjes op dat bewuste moment moeten zijn binnengekomen. Al is het maar van al die honderden automobilisten op de A9, die e.e.a. voor hun ogen zagen gebeuren en direct naar hun mobieltje grepen. Zo is het vrij eenvoudig te verklaren, dat de communicatie aan inkomende en uitgaande oproepen en daarmee ook het aansturen van de diverse hulpverleningsdiensten en korpsen, enorm onder druk moet hebben gestaan. Nu is een ongeluk van dergelijke omvang gelukkig natuurlijk vrij uitzonderlijk. Desondanks, mag van een veiligheidsregio verwacht worden, dat zij ook onder dergelijke omstandigheden afdoende is toegerust om snel en adequaat te kunnen handelen. De Onderzoeksraad stelt duidelijk dat de organisatie echter op deze en andere punten tekort is geschoten. Bent u het met ons eens, dat de directe beschikbaarheid van personeel voor de meldkamer structureel zal moeten verbeteren, om ook in geval van ernstige calamiteiten op voldoende bezetting te kunnen rekenen?*

Het is van belang dat alle meldkamers die een rol hebben in de crisisbestrijding op Schiphol tijdens incidenten goed samenwerken en direct onder aansturing van de meldkamer van de Veiligheidsregio Kennemerland opereren. Op de bevindingen

van de Onderzoeksraad zal nog bestuurlijk een reactie worden gegeven door de VRK, voor eind van dit jaar.

In zijn algemeenheid kan worden opgemerkt dat de bezetting van de meldkamer brandweer Kennemerland voldoet aan de landelijke normen. De IOOV bevestigt dit ook. De bezetting kan bij een calamiteit snel worden uitgebreid, omdat er ook medewerkers met piket zijn.

De leerpunten die de crash met het vliegtuig van Turkish Airlines heeft opgeleverd worden verder meegenomen in het verbeteren van protocollen en verwerkt in oefeningen.

10. *Jaarlijks vindt er een bijeenkomst plaats voor raadsleden uit de bij de VRK aangesloten gemeenten, waarbij zij worden geïnformeerd over de actuele ontwikkelingen in de veiligheidsregio. Zeker in 2009, maar ook nog op een bijeenkomst eerder dit jaar, voor de nieuw gekozen raadsleden, werd hierbij door de directie vol lof gesproken over hoe uitstekend de hulpverlening bij dit ongeluk was verlopen. In superlatieven werd uiteengezet, hoe de VRK -hoe tragisch de gebeurtenis natuurlijk ook was -met deze 'vuurdoop' uitmuntend had bewezen, in staat te zijn tot adequate hulpverlening. Nogmaals benadrukken wij niets af te willen doen aan de fantastische inzet van de medewerkers, maar vragen wij u toch hoe het nu kan dat het beeld hierover dat zo lang aan vertegenwoordigers van de diverse raden en aan anderen werd voorgespiegeld, zo wezenlijk verschilt van het kritische oordeel dat uiteindelijk door de Onderzoeksraad hierover wordt geschetst?*

De Onderzoeksraad heeft een diepteonderzoek gedaan en heeft op bepaalde punten anders, en in aanmerkelijk zwaardere bewoordingen, geoordeeld dan de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). Een verklaring voor het verschil in oordeel kan zijn dat de IOOV in haar beoordeling meer uitgaat van de landelijke stand van zaken met betrekking tot de vorderingen van de rampenbestrijding. De minister van Binnenlandse Zaken heeft als doelstelling geformuleerd, de rampenbestrijding in Nederland op orde te krijgen waarbij gestreefd zou moeten worden naar het cijfer 7. Uit het recent verschenen Radarrapport van de IOOV blijkt dat Kennemerland, samen met Rotterdam-Rijnmond, een gedeelde eerste plaats heeft in Nederland bij het op orde krijgen van de voorbereiding op rampen en crises, toewerkend naar die gestelde norm.

De Onderzoeksraad toetst bovendien de onderdelen op een foutloze afhandeling. Om zover te komen zou door zowel het rijk als de regio's nog een enorme inspanning geleverd moeten worden.

Overigens is het een illusie ervan uit te gaan dat een crisis foutloos volgens de draaiboeken kan worden opgelost. Rampenbestrijding blijft mensenwerk waarbij elke crisis weer andere kenmerken vertoont waarop door de hulpverleners improviserend moet worden ingespeeld.

De vliegtuigcrash was ook het eerste grote incident van de gemeenschappelijke meldkamer van Kennemerland. De ervaringen van 25 februari 2009 hebben geleid

tot een verdere verbetering van de meldkamer. Er zijn stappen gezet om de multidisciplinaire samenwerking op de meldkamer verder te verbeteren. Zo zijn er specifieke, multidisciplinaire trainingen opgezet. Ook heeft de meldkamer een applicatie ingevoerd waardoor de kerngegevens van een incident automatisch overzichtelijk worden gemaakt voor alle centralisten.

Het rapport van de Onderzoeksraad toont desondanks de noodzaak aan om door te gaan met verdere verbeteringen van de organisatie van de crisisbeheersing. De Poldercrash is alweer bijna anderhalf jaar geleden en in die tijd heeft de organisatie niet stil gezeten. Er zijn veel verbeteringen door de VRK en gemeente doorgevoerd en acties ondernomen die gerelateerd zijn aan de aanbevelingen van de Onderzoeksraad. Vrijwel alle gesignaleerde punten zijn al in eerdere rapportages benoemd en zijn door de hulpverleningsdiensten en gemeenten in onze regio al opgepakt. De conclusies van de Onderzoeksraad hebben overigens niet alleen betrekking op de gemeente Haarlem en Veiligheidsregio Kennemerland, maar zijn ook van belang voor andere gemeenten en Veiligheidsregio's. Zes van de in totaal negen aanbevelingen zijn gericht aan de ministeries van Binnenlandse Zaken en Volkgezondheid.

Ervan uitgaande u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Het college van burgemeester en wethouders.

de secretaris,

ing. S.M.M. Borgers

de burgemeester,

mr. B.B. Schneiders